

(המשך מעמוד 6)

תימהוני, שלא הוכיח את עצמו עדיין כשום תפקיד ביצועי חשוב. באופק הופיע לפתע יגאל כהן-אורגן, עסקן אפור, חסר סמכות ותוקף, שהוא סכנאי לכללי ממוצע.

אך לא רק רמתם של המועמדים גילתה את פשיטת-הרגל של השיטה. חשובה יותר היתה עובדה, שאיש לא שם לב אליה: אף אחד מן המועמדים לא הגיש תוכנית, או אף שירות של מדיניות חדשה לפיתרון הבעיות שגרמו למשבר.

איך ממזנים? בשעתו העלה אלוף חשוב בצה"ל את המחלוקת הכרוך בשיטת מינויים של הרמטכ"לים. בצה"ל, הרמטכ"ל הוא כלי-יכול. כמו כל צבא, גם צה"ל אינו מוסד דמוקרטי. שבו מתקבלות ההחלטות במטכ"ל בהרמת-ידיים, על פי רצון הרוב. הקובע היחיד הוא הרמטכ"ל. לכן, כאשר נבחר רמטכ"ל, נבחרת למעשה מדיניות ביטחונית וצבאית. אך מעולם לא נדרש מרמטכ"ל להציג לממשלה, ערב מינויו, תוכנית המגלה את גישתו ותפיסתו. הרמטכ"לים נבחרו על-פי שיקולים של ותק, מיפלגה, סימפטיה אישית, ובעיות אישיות בצמרת הצבא. למעשה התמנה, פחות או יותר, כחתול בשק.

עתה פועלת אותה השיטה בעת מינויו של שר-אוצר.

המסתח לפיתרון. המדינה נתונה במשבר כלכלי עמוק, כמעט קיומי. למשבר הזה יש סיבות. כל מי שבא לתבוע אמון לעצמו כקברניט הכלכלה, חייב להניח לפני הציבור — או לפחות לפני הממשלה — ניתוח של הסיבות האלה. עליו להודיע מה הם, לדעתו, הגורמים למשבר, ועל הדרך להציע שבהן הוא מתכוון להתגבר עליהם.

אין שום ספק לגבי הגורמים שהביאו למשבר בישראל: השיעור

לתפקיד שרהאוצר חייב היה להתייצב לפני הציבור והממשלה ולקבוע: אני מתכוון לקצץ בתחומים אלה-ואלה, בדרך הזאת-והזאת. למשל: אצמצם באופן דראסטי את תקציב-הביטחון על-ידי נסיגה מלבנון, הפסקת ההתנחלות בגדה, או, להפך — אקצץ את שרתי הרווחה, הבריאות והחינוך. וכן הלאה.

תרגיל בזוי. אף לא אחד מן המועמדים לא השמיע תוכנית כזאת. לאיש מהם לא היה מושג על הפיתרון הדרוש, או שהסתיר את תוכניתו מעיני חבריו והציבור.

כך הפך המירוץ כולו לתרגיל בזוי של צניעות פוליטית, הצגה מכוערת של אמביציות אישיות.

התוצאה ברורה מראש: בהעדר תוכנית של ממש, יכתיבו המאורעות את מעשי הממשלה. היא תתנדר ממשבר למשבר, מכישלון לבחירות — כאשר מולה עומרת מיפלגה כושלת שנייה, שגם לה אין פיתרון ואין החלטה ברורה על הדרך לטפל במשבר הכלכלי הקיומי.

המילחמה

הכרעה בצפון

בשביל אש"ף הגיעה שעת

ההכרעה. אסד מתכונן

להסתערות הסופית. למה זה

יובל?

מדרום לקו האוילי היתה ישראל נתונה במשבר פוליטי וכלכלי, שהיה במידה רבה תוצאה של מילחמת-הלבנון. 100 קילומטרים מצפון לאוילי היה אש"ף נתון במשבר קיומי חמור עוד יותר.

יאסר ערפאת נמצא בטריפולי, כשמשכניו מתדרק המצור. באיטיות בשיטתיות המשיך השליט הסורי, תאפט' אל-אסד, את מלחמתו באש"ף, שמטרתה היא למנוע את הקמתה של מדינה פלסטינית עצמאית, שלא תהיה תלויה בסוריה, ואת ניהולה של מדיניות פלסטינית עצמאית, שנועדה להשיג יעד זה.

הוא הירק את החגורה הצבאית מכל העברים היבשתיים, כאשר הוא מטיל מצור ימי על העיר.

בגידת הבשיחותמה. בעוד שנשלמות ההכנות להסתערות הצבאית המכרעת, שנועדו לחסל את הכוח העצמאי האחרון של אש"ף בלבנון, ואולי גם ללכוד ולהרוג את יאסר ערפאת עצמו, מתהדרק גם המצור המדיני.

השבוע נחל אסד ניצחון גדול, כאשר ראשיהם של שני אירגונים פלסטיניים אחרים — החזית העממית של ג'רדג' חבש והחזית הרמוקרטית של נאיף חוותמה — התייצבו לימינם של "מורדי אש"ף", שאינם אלא סוכני רמשק.

מבחינה רעיונית היו שתי תנועות אלה תמיד קרובות לסוריה ולברית המועצות. אך מבחינה אירגונית הן תמכו, עד כה, בצמצמות הפלסטיניות, ולכן בהנהגת פת"ח.

כניעתם לסוריה היא בעלת משמעות רבה. אפשר להבין מכך גם שברית-המועצות תומכת עתה באופן מוחלט בהתקפה הסורית על העם הפלסטיני, כשם שארצות-הברית תומכת בהתקפה הישראלית עליו.

מדוע שני אירגונים אלה את כיוונם יש לכך הסבר פשוט: מנהיגיהם ולוחמיהם גרים ברמשק. שם נמצאים נשותיהם וילדיהם, שם הבסיס לכוחם. אם היתה להם כל אפשרות להתנגד ללחץ הסורי החלטי, היה זה תלוי נאסר בלבד מתי להציג להם אולטימטום, שאין ביכולתם לסרב לו.

הוא החליט לעשות זאת עכשיו, כנראה כהכנה להתקפה הסופית. שני אירגונים אלה הם קטנים, לעומת כוחו של פת"ח. אולם הם נחשבים כתנועות פלסטיניות אנתנסיות, בניגוד לאירגוני-סוכנים גלויים כמו אל-צ'יקה, וזמפיקה

ראש-עירייה צולע על מקל ויושב בלישכתו אגודת-ישראל סירבה לגנות

עובדת קבועה במשרד-האוצר מזה 20 שנה, ויש להניח שגם היא תישאר שני יועציו של ארידור, גרעון סופרמן ודני דרך, ממשיכים בשלכ זה לבוא ללישכת-השר ומצפים לראות מה ילך יום.

ירושלים

מכות של שבת

טרי קולק נשען

על מקל וסובל מבאבים

טרי קולק התייצב לעבודתו ביום הראשון כרגיל, בשעה 6 בבוקר. אולם הפעם, שלא כבכל פעם, נתמך טרי קולק במקל-יעץ, כעל ידידת מוזהבת בקצהו. הוא הלך לאט, שלא כדרכו, ומפעם לפעם עיווה את פניו בכאב, כשרך על רגלו הימנית.

גופו של טרי קולק (72), היה מכוסה כולו בסימנים כחולים מן המכות שקיבל יום קודם, כשיצא מבית-הכנסת הכוכרי, הסמוך לשכונת מאה-שערים בירושלים. למרות זאת, לא נשאר קולק לבלות את היום במיטה, אלא המשיך בעבודתו כרגיל.

בערב התייצב לישיבה האחרונה של מועצת עיריית ירושלים לפני הכחירות. הוא צעד לתוך האולם בירות המקל, כשהבריהמועצה צופים בו ומלווים אותו במבטיהם, עד שהגיע, לאט-לאט, אל כיסא שבשולחן העגול.

ללא שומרני ראש. חברי אגודת-ישראל באו גם הם לישיבת המועצה האחרונה. הם תלו את הכובעים השחורים שלהם על מיתלים מחוץ לאולם, ונכנסו פנימה במעילים שחורים, כשרק כיפות לראשיהם. אחד הנושאים בישיבת המועצה היה הודעת משותפת של המועצה, המגנה את התקפת החרדים על טרי קולק, סערה פרצה באולם הדיונים כאשר התברר כי אנשי אגודת-ישראל לא הצטרפו להודעה זו.

קולק סיפר להעולם הזה שכ-200 חרדים שהתנפלו עליו ועל מלוויו, הפילו אותו ארצה והיכו אותו, כמה מכות יבשות. "הוא אמר כי זאת היתה חוויה ממש מזועזעת. ולא הסתיר את העובדה שהוא רואה כרבנים, המהווים סמכות מוסרית לפרועים. את האחרים לתקיפה. הוא דרש שישירות המועצה אכל גם מרבנים הקרובים לעדה החרדית, להוקיע בפומבי ההתקפה עליו, ואחרת הם שותפים ברורים למעשה."

למרות התקפה פרועה זו, הודיע קולק בפומבי, כי ימשיך ללכת ברחובות ירושלים לכל מקום ללא שומרני ראש, כמו שנהג תמיד.

בערב. אבל הוא אדם מקסים, וכואב לי הלב שרק מי שמכיר אותו מקרוב ידע את זה."

יד נשית. לקראת הראיון שנערך לו במבט. עם יעקב אחימאירי וחיים פלטנר, קויימה התייעצות של מקורבי השר. ארידור עבר קשה מאוד על הראיון הזה, הוא ישב עם הרוברת שלו שעות ארוכות, היא הסבירה לו, דיברה אל קולק וניסתה לרכך אותו. גנני, כך מספרים, שיננה לארידור שזה לא קשה להיות נחמד, לא להיות ארוגנטי ותוקפני, ולרכך אל העם — ולא גבוהה-הגבוהה. למרות שאחיאירי פלטנר היו קשוחים איתו בראיון, יצא ארידור מבנייה-הטלוויזיה בהרגשה טובה, ואילו צוות מבט אמר אחרי הראיון, כי בהתנהגותו של ארידור "הורגשה יד נשית".

לדוברת משרד-האוצר נודע על החלטתו של ארידור להתפטר, כאשר שהתה בביתו שברמת-אפעל. ארידור, רעייתו אביבה וגנני ישבו בסלון, ואמר ארידור כי דיבר עם שמיר והחליט להתפטר. שמיר ניסה לסכר את אוזנו והציע לו לקבל תיק אחר. תשובתו של ארידור: "אני לא רודף אחרי כיסאות."

— יחד עם זאת ניסה ארידור, בעזרת מקורביו, למצוא דרך להשאר בממ"שלה בכל זאת. הכל היה תלוי ביצחק שמיר. אילו היה מציע לארידור תיק ברצינות, וראי שהיה מסכים לקבלו. אך שמיר לא הציע שום דבר.

"אבלה אותה?" אביבה ארידור אמרה למקורביו של השר, כי חיכתה להתפטרות של בעלה כבר זמן רב: "אני רוצה שהחיים בבית יחזרו למסלולם התקין."

מצבה של דבורה גנני, בשלכ זה לפחות, טוב יותר מאשר של השר שלה. למרות השמועות כאילו, אכלה אותה, היא ששבע לפני הודעת ההתפטרות של ארידור קיבלה דבורה גנני קביעות במשרד-האוצר, וכעת היא על תקן דוברת משרד-האוצר. אם השר החדש ירצה להחליף אותה ולהביא איש שלו, היא עדיין תישאר עובדת קבועה באוצר. אם כי צריך להניח שאף היא תהיה בצרות.

מה ילך יום? בדרך-כלל לא החליף שר-אוצר חדש את הרובר שלו. הרובר שקרם לגנני, בני פרידמן, עבר משר לשר. עד שהחליט ללכת מצינון. יש להניח שיגאל כהן-אורגן ירצה להשאיר באוצר רובר שהוא איש מיקצוע. ודבורה גנני היא בהחלט איש מיקצוע.

נאשר לתפקיד מזכירתו של שר-אוצר: המזכירה, נעמי זאבא, היא

הכללית של אהמד ג'בריל, הכנופיה של אברנידאל ועוד.

לקראת פילוג. עם התפתחות זו נוצר מצב ברור: המצב של ערפאת והנהגת פת"ח בסוריה ובלבנון הפך בלתי-אפשרי. שרידי אש"ף העצמאי הנמצאים שם יצטרכו להסתלק, אם בכלל נותרה אפשרות זו. בשביל ערפאת עצמו, זוהי עתה שאלה של קיום פיס.

● ככל רחבי הפזורה הפלסטינית, וכן בשטחים הכבושים, מנהיגותו של ערפאת היא בלתי-מעוררת. אין שם תמיכה כלשהי ב"מורדים", הנחשבים כבוגדים בעמם וכסוכני האויב הסורי. התוצאה הבלתי-ינמנעת: התפלגות אש"ף לשני גופים. אחד מהם יהיה מבוסס על סוריה, ויהיה כלי ידיו המדיניות הסורית והצבא הסורי. השני, בהנהגת ערפאת ועמיתיו, יהיה מבוסס על הרוב העצום של העם הפלסטיני, מחוץ לתחום סוריה-לבנון — דבר השולל ממנה אופציה צבאית.

למצב זה יהיה השלכות רבות — לא רק לגבי המשך מלחמת-הלבנון, אלא גם לגבי המשך העימות הישראלי-פלסטיני בכלל.

מנגנון

המיקצוענית

שר הולך ושר בא

והדוברת נשארת דוברת?

הלשונות הרעות עברו השבוע שעות נוספות. כל טובי הלב ליקקו את השפתיים, "דבורה גנני אבלה אותה", אמרו זה לזה עוזרי שרים ודובריהם, שקינאו בעלייתה המטאורית של דוברת משרד-האוצר, דבורה גנני.

גנני הגיעה ליום ארידור במשרד הבריאות, שם שימשה כדוברת לשרים ויקטור שטייטוב ואליעזר שוסטק. ארידור ביקש מגנני לשמש לו כדוברת, אחרי שראה אותה בעבודתה בעת שכינת-הרופאים.

כראב לי הלב? רבים יעצו לגנני שלא לעבוד עם ארידור. "הוא איש קשה", אמרו לה, "יהיה לך קשה להחזיק אותו ברסן, יהיה לך קשה להציגו כאור חיובי לפני התיקשורת והציבור."

חודשיים וחצי מאז החלה לעבוד עמו וימיים אחרי התפטרותו, אמרה גנני על הבוס שלה לשעבר: "הוא נהדר, מקסים. היה קשה למיוד איתו, הוא איש שדורש המון ונמצא תמיד עובד יד על הרופק של התיקשורת, עובד בקצב של מטחף, 8 ב-6 בבוקר עד 8

דוברת גנני יש קביעות

העצום של הוצאות הממשלה. הדבר נגרם בין השאר על-ידי ההוצאה הביטחונית הכבירה. הסכומים האדירים הנקברים בגדה המערבית (שם מקימה ישראל, למעשה, מדינה שלמה שניה), ושרה ארוכה של משימות נוספות, כגון שרתי הרווחה והסיוע החברתי. מוסכם על הכל שהמפתח לכל פיתרון הוא נימצוס וראסטי של ווצאות הממשלה. מועמר סביר